

библиотеки СССР им. В.И.Ленина.- 1958.- Т. 2.- С. 11; Лукьяненко В.И. Переиздание первопечатной Азбуки

Ивана Федорова, 1574 г. // Книгопечатание и книжные собрания в России до середины XIX в.- Л., 1979.- С. 16-17.

Княгиницький Іов (р. народ. невід. - 29.12.1621)

народ. біля сер. XVI ст. у м. Тисмениця в Галичині (Покуття) в шляхетській родині; в миру Іван. Освіту здобув спочатку в Унівському монастирі, потім в ОА. З Острога був посланий на Афон з милостинею. Перед поїздкою, можливо, викладав в Острозі. Прибувши з Афона до Острога, недовго пробув на Україні і повернувся назад. Під час другого відвідання Афона прийняв постриг під іменем Іезикиїл і пробув там більше 13 р. Після повернення займався реорганізацією ряду українських монастирів. На запрошення *І.Борисковича* прибув у Дермань. Тут разом із ним брав участь

у перекладанні і редагуванні Октоїха, виданого в 1604. Біля 1605, коли друкарню з Дермані було переведено знову до Острога, а *Дерманський культурно-освітній осередок* розпався, виїхав в рідну Галичину. Там у цей час знаходився, переїхавши з Дубна до Унева, *І.Вишенський*. З ініціативи останнього заснував Скит Манявський (1607), де й був похований. Крім перекладацької діяльності був автором рецензії на проспект “Зерцала богословії” 1614.

Лит.: Мышко И.З. Дерманский культурно-просветительный центр и его участие в идеологической работе на Украине (70-е годы XVI в. - 30-е годы XVII в.) // ФЧ.- 1978.- М., 1981.- С. 50-51; Мицько. Матеріали...- С. 40-41; Харлампович. Западнорусские...- С. 252-263; (Симаневич Ігнатій з Любарова) // Зоря Галицька як Альбум на год. 1869.- Львів, 1860.- С. 225-251.

Колегіум єзуїтів в Острозі

у 1624-1627 і 1627 роках *Острозька кн. Анна-Алоїза Ходкевич* записала значні кошти єзуїтам, пожертвувала також земельну площу і матеріали під будівництво К. і костелу св. Ігнатія Лойли та св. Франциска Ксаверія. Тимчасову резиденцію переіменували на К. в 1627. Тимчасовий К. збудовано в 1625-1626 рр. Перший поверх був мурований, другий - дерев'яний. Розібрано його в 1645. Будівництво нового приміщення К. за проектом Джакомо Бріано і Бенедикта Моллі здійснене від 1634 до 1641. Після скасування єзуїтів у 1773 поезуїтські будівлі перейняли василіани, а мури шляхетського конвікту передано кармелітам. Свої школи єзуїти відкрили вже в 1626, але через малу кількість учнів навчання проводилось приватно. У наступному році відкрито публічні класи граматики, поетики й риторики. З 1628 почалось викладання також філософії для світських осіб. Для єзуїтських вихованців в Острозькому К. був курс філософії в 1638-1642, 1656-1658 і 1727-1757, а також риторики в 1759-1773. Після поділу польської провінції єзуїтів у 1757 в Острозі влаштовано новіціат, діючий до знесення чину єзуїтів в 1773. У період козацьких і шведських війн (1648-1668) єзуїтські школи були закриті, тільки тимчасово

в 1666 існували класи граматики для світських учнів. Протягом др. пол. XVII ст. кількість учнів була незначною. Курс філософії для світських студентів відновлено в 1702. Щойно після Північної війни, з 1714, настав спокійніший час для К., і школи відвідувало біля 250 уч. Після знесення єзуїтів планувалось розмістити тут університет, але через брак коштів ця ідея не була реалізована. У 1777 Комісія Національної Едукації встановила тут чотирикласні підвіддільні школи, а їх ведення віддала василіанам. Collegium Nobilium. У діяльності острозьких єзуїтів на ниві шкільництва особливо заслуговує на увагу так званий Collegium Nobilium, тобто шляхетський К. Таких закладів, які були під опікою єзуїтів, у тодішній Речі Посполитій було шість: у Варшаві, Вільно (Вільнюсі), Львові, Острозі, Любліні і Познані. Конвікт, тобто бурса для волинської шляхти, був заснований у 1640 також *кн. Острозькою Анною-Алоїзою Ходкевич*. Бурса отримала від фундаторки окремий будинок і передбачена була на 20 осіб. У XVIII ст. в ній перебувало 30 уч. Конвікт очолював регенс і слідкував за утриманням бурси. Він також виконував обов'язки місіонера в фундаційних володіннях у Суражі. Від пол. XVIII ст. конвікт мав велику незалежність від К., був перетворений у шляхетський конвікт, який мав власну програму навчання. У ньому працювало декілька